

Külföldi hírek,

Carbzone

Dr. Dénes György

BESZÁMOLÓ A VI. NEMZETKÖZI SZPELEOLÓGIAI KONGRESSZUSRÓL

A földkerekség karszt- és barlangkutatóinak hatodik nagy seregszemléjére és tudományos tanácskozására 1973. szeptember 3. és 9. között a csehszlovákiai Olomoucban, vagy a magyar történelemből jobban ismert német néven Olmützben került sor. (A magyar szabadságharcot támogató 1848. októberi bécsi forradalmi felkelés idején ide menekült az osztrák császári család.)

E műemlékekben rendkívül gazdag, nagy történelmi múltú morvaországi városka a termékeny Haná-síkság és népének, a hanákoknak fővárosa. Palackýról elnevezett tudományegyeteme 1973-ban ünnepelte alapításának 400. évfordulóját. Éppen ezért kérte a Nemzetközi Szpeleológiai Unió 1969. évi stuttgarti közgyűlésétől a következő kongresszus rendezési jogát a csehszlovák delegáció útján az Olomouci Egyetem, hogy a nagyszabású jubileumi ünnepségek fényét egy tudományos világkongresszusra összegyűlő tekintélyes nemzetközi tudós-gárda jelenlétével is emelje.

Szeptember 2-án, vasárnap érkezett meg Olomoucba a kongresszusi résztvevők többsége, lebonyolódott a regisztráció és estére már kialakult a kép, hogy a VI. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus minden eddiginél nagyobb szabású lesz, mert 42 országból több mint 800 résztvevő gyűlt össze.

Magyarországot a kongresszuson 16 tagú delegáció képviselte: dr. Láng Sándor egyetemi tanár, a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat elnöke, a delegáció vezetője, dr. Kessler Hubert társelnök,

dr. Dénes György főtitkár, dr. Balázs Dénes titkár, dr. Jakucs László egyetemi tanár és dr. Fodor István elnökségi tagok, továbbá Bajomi Dániel, dr. Bársonyos Jenő, Csekő Árpád, dr. Hajdu Lajos, dr. Kósa Attila, dr. Lovász György, Molnár László, Nagy Géza, Sain Béla és Sándor György kutatók.

Szeptember 3-án a kongresszusi nyitóünnepségek, a protokolláris fogadások és a küldöttségek közötti kapcsolatfelvétel napja volt. Az események reggel az egyetem központi épületének dísztermeiben kezdődtek, ahol az egyetem rektora és Tudományos Tanácsa adott fogadást az egyes országok delegációinak vezető személyiségei számára. Ez egyben lehetőséget adott a magyar delegáció vezetőinek is, hogy felvegyék a kapcsolatot a kongresszuson résztvevő többi ország vezető szakembereivel.

Délelőtt 10 órakor a Városi Színház nézőterének a kongresszus valamennyi résztvevőjét befogadó díszes csarnokában került sor a kongresszus megnyitására. A résztvevő országok zászlóival díszített színpadon elhelyezett elnökségi asztalnál a Nemzetközi Szpeleológiai Unió elnöke és főtitkára mellett a csehszlovák párt és kormány vezető személyiségei, a Tudományos Akadémia elnöke és a kongresszus házigazdája, az Olomouci Egyetem rektora foglaltak helyet. Az ünnepélyes köszöntések után Bernard Géze professzor, az Unió elnöke hivatalosan megnyitotta a VI. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszust és felkérte a Szervező Bizottságot a kongresszus további menetének bonyolítására.

A magyar delegáció egy csoportja; jobbról balra: dr. Láng Sándor elnök, dr. Dénes György főttnkár, Molnár László (Miskolc) és Sain Béla (Szeged)

Ezután a nemzetközi tudományos élet kimagasló személyiségeinek kitüntetése következett. A rektor a 400 éves fennállását ünneplő egyetem jubileumi érmét nyújtotta át a kongresszuson résztvevő nagytekintélyű tudósoknak, egyetemi professzoroknak, köztük Társulatunk elnökének, dr. Láng Sándor professzornak is.

A rektor ezt követően kihirdette, hogy a Csehszlovák Tudományos Akadémia javaslatára az Olomouci Palacký Egyetem Tudományos Tanácsa a karszt- és barlangtudományok művelése és a speleológia tudományának világviszonylatban való előmozdítása terén szerzett kimagasló érdemeik elismeréséül a kongresszus több résztvevőjét tiszteleti diplomával és aranyéremmel tüntette ki. Sorban szólította az emelvényre a kitüntetetteket, ahol a Tudományos Akadémia elnöke nyújtotta át a díszes oklevelet és az aranyérmeket. A magyar delegáció tagjai közül dr. Láng Sándor elnökünk, valamint dr. Dénes György, dr. Jakucs László és

dr. Kessler Hubert részesültek ebben a rangos tudományos kitüntetésben. Azután a csehszlovákiai karszt- és barlangkutatás érdemes személyiségei kaptak kitüntetések, okleveleket, emléklaketteket. Az ünnepséget egy gondosan megrendezett és igen tartalmas barlangtani kiállítás és könyvbemutató megnyitása követte. Délután Olomouc város tanácselnöke a delegációk vezetői, este pedig a Tudományos Akadémia elnöke és az egyetem rektora a kongresszus valamennyi résztvevője számára adott ünnepi fogadást.

Keddtől szombatig, egy kirándulási nap kivételével, tehát négy napon át reggeltől késő délutánig szakadatlanul folyt a kongresszus munkája: 6 szekcióban, illetve azokon belül 18 alszekcióban több mint 400, többségében igen magas színvonalú szakmai előadás hangzott el. Közben többször is ülésezett az Unió tíz szakbizottsága.

Az elhangzott előadásokról nehéz lenne röviden számot adni, hiszen azoknak csupán rövid össze-

A kongresszus bankettjén: jobb oldalon dr. Jan Hrbek, a Palacký Egyetem helyettes rektora, a kongresszus szervező bizottságának elnöke és Bernard Gèze professzor, a Nemzetközi Speleológiai Unió tiszteletbeli elnöke

A kongresszus résztvevői megtekintették a Sloupi-barlangban folyó ásatásokat

foglalóit egy 240 oldalas, nagy alakú, vaskos kötet tartalmazza. (Társulatunk könyvtárában áttanulmányozható.)

Azt mindenesetre jóleső érzéssel állapíthatjuk meg, hogy a magyar delegáció igen aktívan és színvonalalasan vette ki részét a kongresszus munkájából, mind a szekciókban, mind pedig a szakbizottságok munkájában. A magyar szakemberek megbecsülése abban is kifejezésre jutott, hogy többeket kért fel közülük a Szervező Bizottság egy-egy szekció, illetve alszekció elnöki teendőinek ellátására; így pl. dr. Láng Sándor, dr. Balázs Dénes, dr. Dénes György, dr. Kessler Hubert és mások elnököltek a geomorfológiai, karszthidrológiai, barlangterápiai szekciók, illetve alszekciók ülésén.

A kongresszus magyar résztvevői részéről húsznál több előadás, illetve szakbizottsági referátum hangzott el a négy ülésnapon. Dr. Balázs Dénes a

geomorfológiai és karszthidrológiai szekciókban, dr. Bársonyos Jenő, dr. Juhász Andrással a karszthidrológiai szekcióban, Csekő Árpád a barlangterápiai alszekcióban tartott előadást. Dr. Dénes György a geomorfológiai és karszthidrológiai szekciókban előadást, a kataszteri és terminológiai szakbizottságokban referátumot terjesztett elő. Dr. Fodor István a klimatológiai és karszteróziós alszekciókban, dr. Hajdú Lajos a barlangbiológiai szekcióban tartott előadást, dr. Kessler Hubert pedig a barlangterápiai szakbizottságnak a két kongresszus közötti tevékenységéről számolt be. Dr. Láng Sándor a karszthidrológiai szekcióban előadással, a karszteróziós szakbizottság munkájában pedig vitareferátummal vett részt. Dr. Lovász György a karszteróziós alszekcióban, dr. Kósa Attila és Nagy Géza pedig a barlangtérképészeti alszekcióban szerepeltek előadásaikkal.

Szívderítő jelenet a banketten: amikor üzemzavar következtében kialudt a villany, B. Géze professzor elővarázsolta karbidlámpáját s meggyújtva az elnökségi asztalra helyezte

Az előadó- és munkaülésekkel párhuzamosan naponta folyt a különböző országok delegációi által a kongresszusra hozott speleológiai tárgyú filmek vetítése. Kár, hogy az egyidejűség miatt, akiket a szekciókban elhangzó szakmai előadások érdekeltek, vagy akik aktívan résztvettek az Unió szakbizottságainak munkájában, azok nem láthatták ezeket a többségükben kivételes szépségű, nem egyszer bravúrosan felvételezett, nagyszerű filmeket. Esténként vetített képekkel, filmvetítésekkel kísért előadások szerepeltek a programban, valamint nagyzenekari hangverseny, operaelőadás, vízirevű és különleges élményként egy csodálatos orgónahangverseny a Szent Móric székesegyház pompás, gótikus csarnokában.

Szeptember 6-án, csütörtökön este zajlott le a kongresszus nagy bankettje, ahol fehér asztal mellett nyílt lehetőség a különböző országok kongresszusi résztvevőinek ismerkedésére, barátkozására és a delegációvezetők kötetlen, baráti megbeszéléseire. A magyar delegáció vezetői egyébként a kongresszus egész tartama alatt tervszerűen építették Társulatunk nemzetközi kapcsolatait és folytattak tárgyalásokat, vetették meg a későbbi együttműködés alapjait a velünk már eddig is szoros kapcsolatban álló baráti országok mellett számos nemzet delegációinak vezetőivel.

Szeptember 7-én, pénteken a kongresszus valamennyi résztvevője autóbuzskirándulás keretében ismerkedett meg a környék látványosságaival, történelmi és műemlékeivel. Megkoszorúzták egy a német fasiszta megszállók által 1939-ben meggyilkolt ellenálló diák sírját és a javoříčkoi náci tömegmészárlás áldozatainak emlékművét. Megtekintették az idegenforgalomra berendezett szép mladeči és javoříčkoi barlangokat és meglátogatták a 700 éves Štěpánov község termelőszövetkezetének mintaszerű gazdaságát. A község kultúrházának nagytermében közös vacsorával és népi kultúrműsorral zárult az élményekben gazdag kirándulónap.

A kongresszus utolsó napján, szeptember 9-én, vasárnap délelőtt érdekes esemény színhely volt Olomouc városa. Itt került sor a betakarítás befejezésének országos megünneplésére, amelyen résztvett Gustav Husak a ČSKP főtitkára is, és az ünnepi beszédet Ljubomir Strougal Csehszlovákia miniszterelnöke mondta. A kongresszus résztvevői a díszemlékvénnyel szemközt számukra fenntartott helyről nézték végig a színpompás felvonulást.

A déli órákban került sor a Nemzetközi Speleológiai Unió közgyűlésének lebonyolítására. Az Unió Tanácsa, amelyben minden tagországnak egy szavazata van, már a kongresszus másnapján tartott egy ülést, amelynek során 8 újabb ország speleológiai szervezetét vettük fel az Unióba, ezek között Uniónk tagja lett Kuba és Lengyelország speleológus szervezete is. Az Unió szeptember 9-i közgyűlésén a főtitkár és a bizottságvezetők beszámolója után két fontos napirendi pont következett: az Unió új vezetőségének megválasztása négy esztendőre, valamint a VII. Nemzetközi Speleológiai Kongresszus színhelyének kijelölése.

A kongresszus résztvevőit mindenhol ünnepi feliratok köszöntötték

A tisztújítás során az Unió eddigi elnökét, B. Géze professzort tiszteletbeli elnökké választották meg. Az új elnök az olasz A. Cigna, elnökhelyettesek pedig a csehszlovák V. Panoš és az egyesültállamokbeli N. Sullivan lettek. A főtitkár továbbra is az osztrák H. Trimmel, a titkárok pedig a libanoni A. Anavi és a svájci M. Audétat maradtak.

A VII. Nemzetközi Speleológiai Kongresszus megrendezésére két ország pályázott: Görögország és Nagybritannia. A delegációvezetők titkos szavazása döntötte el a vitát (a magyar delegáció képviseletében Társulatunk elnöke, dr. Láng Sándor professzor szavazott). Mindössze néhány szavazatnyi többséggel Nagy-Britannia mellett foglalt állást a közgyűlés, így az 1977-ben sorra kerülő nemzetközi kongresszusunk színhelye Anglia lesz.

A fontos döntések meghozatala után került sor a kongresszus ünnepélyes befejezésére. A sikeres kongresszus megrendezéséért a Szervező Bizottságnak mondott őszinte köszönet után hangzottak el a zárószavak.

Sokan már vasárnap délután hazaindultak, vagy pedig a kongresszus utáni kirándulások, táborok valamelyikére utaztak. Magyar résztvevői csak a Szilicei-fennsíkon megrendezett nemzetközi zombolykutató- és technikai tapasztalatcsere-tábornak voltak.

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat meghívására viszont egy napra, szeptember 12-én útbajeltette az aggtelek-jósvafői barlangvidékünket a kongresszus utáni autóbuzskirándulások legnagyobb csoportja. Az autóbuzskaravánnal érkező és a világ minden tájáról összetevődő szakembercsoport a magyar hatóságok rendkívüli előzékenysége folytán vízummentesen látogatott át Magyarországra, és úgy tapasztaltuk, hogy felejthetetlenül szép és gazdagon eredményes napot töltöttek itt. Vendégeink megtekintették a Baradla aggteleki, majd a vöröstó-jósvafői szakaszát, felszíni séta során ismerkedtek az Aggtelek környéki karszt sajátosságaival, végül meglátogatták a Béke-barlang jósvafői végének termében berendezett barlangi gyógyhelyet is. Késő este, lelkes, baráti hangulatban búcsúztak el a határon kedves vendégeink, váltig hangoztatva: viszontlátásra 1977-ben, az angliai kongresszuson!